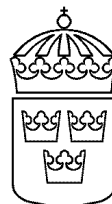

Bostadsutskottets yttrande

1995/96:BoU3y

Användning av medel för förbättring av inomhusmiljön

1995/96
BoU3y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 16 november beslutat bereda samtliga övriga utskott tillfälle att avge yttrande över proposition 1995/96:25 En politik för arbete, trygghet och utveckling jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Bostadsutskottet tar i sitt yttrande upp de förslag som redovisas i propositionens avsnitt 7.5 – Användning av medel för förbättring av inomhusmiljön – jämte fyra motionsyrkanden.

Sammanfattning

Bostadsutskottet förordar i sitt yttrande att riksdagen godkänner vad regeringen i propositionens avsnitt 7.5 förordat angående bl.a. en omfördelning av medel mellan bidraget till förbättring av inomhusmiljön och bidraget för bostadsförbättringsåtgärder resp. investeringsbidraget för nybyggnad. Utskottet föreslår vidare att riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen uttalar att nya villkor för de två sistnämnda stödformerna inte bör införas. De behandlade motionsyrkandena avstyrks.

Till yttrandet har fogats tre avvikande meningar och två särskilda yttranden.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1995/96:25, vad avser de frågor som behandlas i detta yttrande, föreslagit riksdagen att godkänna vad regeringen förordat om användningen av medel för förbättring av inomhusmiljön (avsnitt 7.5).

Motionerna

I yttrandet behandlas motionerna

1995/96:Fi15 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att sänka fastighetsskatten i övrigt till 1,5 % (yrkandet avser

fastighetsskatten för flerfamiljshus och småhus),

25. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om avdrag eller skattereduktion för reparationer och underhåll av bostäder i enlighet med vad som anförts i motionen.

1995/96:Fi17 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts i avsnitt 6 Näringspolitiken (yrkandet behandlas såvitt avser förslaget i avsnitt 6.6 Byggsektorn).

1995/96:Fi62 av Åke Gustavsson (s) och Marianne Andersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kulturmiljöhänsyn vid fördelningen av medel till bostadsförbättringsåtgärder.

Inledning

De aktuella stödformerna

I propositionen föreslås att en omfördelning görs mellan tre stödformer för olika former av byggnadsåtgärder som bekostas med medel från anslaget för Arbetsmarknadspolitiska åtgärder. I det följande lämnas vissa uppgifter om dessa stödformer.

Extra statligt stöd för förbättring av bostäder: Riksdagen fattade i december 1994 beslut om att införa ett bostadsförbättringsstöd i syfte att stimulera s.k. ROT-åtgärder och minska arbetslösheten inom byggsektorn (prop. 1994/95:25, ytr. BoU1y, bet. FiU1). Bostadsförbättringsstödet utgår som ett bidrag om 15 % av ett bidragsunderlag baserat på kostnaderna för åtgärderna (för egna hem exkl. materialkostnaden). Bidrag kan utgå för projekt som påbörjats under tiden den 1 januari–30 september 1995 och som slutförs senast den 31 december 1996. Kostnaden för stödformen beräknades från början uppgå till 1 500 miljoner kronor. Riksdagen har den 23 november 1995 beslutat att ytterligare upp till 500 miljoner kronor skall få användas för bidrag till bostadsförbättringsåtgärder (prop. 1995/96:67, bet. BoU2).

I mitten av november 1995 hade till länsstyrelserna inkommit ansökningar för bidrag som berör ca 980 000 lägenheter. Beslut hade vid denna tidpunkt fattats om att bevilja bidrag på sammanlagt ca 1 280 miljoner kronor till bostadsförbättringsåtgärder som berör ca 440 000 lägenheter.

Medelsbehovet om alla inkomna ansökningar skulle beviljas och leda till åtgärder kan enligt en redovisning från Boverket beräknas till närmare 3 miljarder kronor.

Investeringsbidrag för nybyggnad av bostäder: Som en del av regeringens förslag våren 1995 i proposition 1994/95:218 om en effektivare arbetsmarknadspolitik ingick ett förslag om ett investeringsbidrag för nyproduktion av bostäder. Riksdagen beslutade i juni att det tillfälliga investeringsbidraget skall utgå med 10 % av ett bidragsunderlag beräknat på samma sätt som gäller för den ordinarie statliga bostadsbyggnadssubventionen för nybyggnad (bet. 1994/95:BoU21). Bidraget utgår för arbeten som utförs under tiden den 20 april 1995–den 31 december 1996 och för vilka ansökan om bidrag inkommit senast den 1 oktober 1995.

Enligt riksdagsbeslutet från juni 1995 får investeringsbidrag lämnas högst intill ett belopp av 2 miljarder kronor. Riksdagen har, som framgått ovan, den 23 november 1995 beslutat om ett medelstillskott till bostadsförbättringsbidraget på upp till 500 miljoner kronor. Detta tillskott finansieras genom en motsvarande minskning av de medel som kan användas till investeringsbidrag.

De inkomna ansökningarna avser bidrag till nybyggnad om totalt ca 50 000 lägenheter. Länsstyrelserna hade i mitten av november 1995 beviljat investeringsbidrag på sammanlagt ca 1 100 miljoner kronor för nybyggnad av ca 16 800 lägenheter. Det bör i sammanhanget understrykas att varken de inkomna eller beviljade ansökningarna kan tas som mått på medelsbehovet vad gäller det slutliga utnyttjandet av tillgänglig ram för bidragsgivningen eller anslagsbelastningen. En stor del av de projekt för vilka bidrag söks kan förväntas falla bort av olika skäl.

Bidrag för förbättring av inomhusmiljön i bostäder och vissa lokaler: I samband med riksdagens beslut om investeringsbidrag för nybyggnad av bostäder fattades även beslut om att införa ett bidrag för miljöförbättringsåtgärder i bostäder och i sådana lokaler där främst barn och ungdomar vistas. Bidrag lämnas med högst 30 % av kostnaden för miljöförbättringsåtgärder där avtal om huvudentreprenad träffas före den 1 mars 1996 och slutbesiktning av arbetena görs före den 1 februari 1997. Riksdagsbeslutet innebar att miljöförbättringsbidraget kan utgå inom en ram om 1 800 miljoner kronor.

I mitten av november 1995 hade länsstyrelserna beviljat miljöförbättringsbidrag om ca 100 miljoner kronor varav 74 miljoner kronor avsåg åtgärder i lokaler och resten åtgärder i bostäder.

Förslagen i propositionen

Regeringen föreslår att upp till 800 miljoner kronor av de medel som under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder har beräknats till bidrag för förbättring av inomhusmiljön i bostäder och sådana lokaler där främst barn och ungdomar vistas får användas till bidrag för bostadsförbättringsåtgär-

der och för nyproduktion av bostäder. Som bakgrund till förslaget anges att det inkommit ansökningar om bidrag avseende de två sistnämnda stödformerna som sammanlagt överstiger tillgängliga medel för bidragsgivningen. Det anses därför finnas risk för att ett stort antal projekt som verksamt skulle kunna bidra till att öka byggsysselsättningen kommer att hindras av brist på bidragsmedel. Projekt med uttalad miljöprofil föreslås prioriteras vid utnyttjandet av de omfördelade medlen.

Vidare föreslås att de tidsfrister som gäller för stödet till åtgärder för förbättring av inomhusmiljön förlängs. Den tid inom vilken avtal om huvudentreprenad skall ha träffats föreslås utsträckas till den 1 oktober 1996. Tiden för slutbesiktning föreslås utsträckas till den 1 oktober 1997. Samma förlängning föreslås gälla för det utökade stöd som lämnas ur den statliga fonden för fukt- och mögelskador i småhus. För att riktiga avvägningar skall kunna göras mellan bostadsförbättringsbidraget, investeringsbidraget för nybyggnad respektive miljöförbättringsbidraget föreslås den 29 februari 1996 bestämmas som sista dag för preliminär ansökan om miljöförbättringsbidrag.

Motivet till förslagen om en utsträckt tid för miljöförbättringsbidraget anges vara att utrednings- och projekteringstiden för miljöförbättringsåtgärder ofta blir längre än för många andra arbeten. Detta anses visas bl.a. av att förhållandevis få ansökningar om miljöförbättringsbidrag ännu inkommit.

Utskottet

Användningen av medel för förbättring av inomhusmiljön

Bostadsutskottet hänvisar till redovisningen ovan beträffande de villkor m.m. som gäller för de tre stödformer som behandlas i detta yttrande. Utskottet vill som bakgrund till sina ställningstaganden i det ärende som nu behandlas inledningsvis anföra följande.

Vid riksdagens beslut om att införa de tre nu aktuella stödformerna har såväl sysselsättningspolitiska som bostadspolitiska skäl anförts för att tidsbegränsade stimulansåtgärder bör vidtas. Besluten har fattats mot bakgrund av de omfattande problem som råder inom byggsektorn med en underutnyttjad produktionsapparat och hög arbetslöshet. Syftet har varit att snabbt få i gång en byggverksamhet inom angelägna områden. I samband med beslutet om att införa *bostadsförbättringsbidraget* framhöll bostadsutskottet det som angeläget att under tider med låg nyproduktion utnyttja

byggsektorns kapacitet till att vårda och förbättra byggnader och infrastruktur. Den mycket låga nivån på nyproduktion av bostäder och en förutsedd ökande bostadsefterfrågan ansågs motivera införandet av ett tillfälligt *investeringsbidrag för nyproduktion* av bostäder. Problemen med en osund inomhusmiljö i bostäder och lokaler har vid ett flertal tillfällen uppmärksammat av bostadsutskottet. Vid beslutet om att införa *miljöförbättringsbidraget* för åtgärder i inomhusmiljön framhöll utskottet att detta bidrag ger möjlighet för berörda fastighetsägare att avhjälpa skador och brister som sannolikt ligger bakom många allergiproblem och andra symptom på ohälsa.

De tre stödformer som nu är aktuella för medelsomfördelning har således det gemensamt att de avser investeringar som ansetts angelägna både ur bostadspolitisk synvinkel och som ett sysselsättningspolitiskt medel att begränsa byggarbetslösheten. Uppgifter om inkomna och beviljade ansökningar om bidrag tyder på att stöden redan givit eller kommer att ge ett betydande sysselsättningstillskott. Efterfrågan skiljer sig emellertid mellan de olika stödformerna. Det har under hösten konstaterats att efterfrågan på framför allt bostadsförbättringsbidraget avsevärt överstiger de medel som hittills beräknats för stödgivningen. Även efterfrågan på investeringsbidraget för nyproduktion av bostäder överstiger tillgängliga medel. Det slutliga utnyttjandet av denna stödform är emellertid i dagsläget mycket svårt att förutse, eftersom det enligt samstämmiga bedömningar kan förväntas ett relativt stort bortfall bland de ansökningar om bidrag som inkommit. Vad gäller miljöförbättringsbidraget har efterfrågan däremot varit begränsad, och endast en mindre del av de tillgängliga medlen har hittills tagits i anspråk.

Riksdagen har, som redovisats ovan, nyligen beslutat att upp till 500 miljoner kronor av den ram som enligt tidigare riksdagsbeslut bestämts för investeringsbidraget för nyproduktion av bostäder skall kunna användas till bostadsförbättringsbidraget. Bostadsutskottet framhöll vid detta tillfälle (1995/96:BoU2) att det är angeläget att bostadsförbättringsprojekten skall kunna genomföras utan onödig fördröjning och att erforderliga medel bör ställas till förfogande för att bidrag skall kunna utgå enligt de riktlinjer som riksdagen beslutade om i december 1994. Utskottet anförde vidare att tillskottet på 500 miljoner kronor sannolikt är otillräckligt för att fullt ut fullfölja bidragsgivningen men hänvisade till att förslag om ytterligare medelstillskott redan lagts fram för riksdagen i den nu aktuella propositionen.

Riksdagsbeslutet den 23 november om en medelsomfördelning på 500 miljoner kronor mellan två av de aktuella stödformerna fattades således mot bakgrund av att frågan om ytterligare medelsomfördelning skulle aktualiseras inom en snar framtid. Bostadsutskottet anser att det nu föreslagna ytterligare medelstillskottet till bostadsförbättringsbidraget är en förutsättning för att stödgivningen skall kunna fullföljas enligt tidigare riksdagsbeslut.

Omfördelningen av upp till 800 miljoner kronor från den ram som gällt

för bidraget för miljöförbättringsåtgärder kan givetvis komma att begränsa möjligheten att genomföra denna typ av åtgärder med statligt stöd. Som angivits ovan har emellertid miljöförbättringsbidraget hittills endast utnyttjats i begränsad utsträckning. Enligt vad som anförs i propositionen kan detta delvis förklaras av att utrednings- och projekteringstiden för miljöförbättringsprojekt är längre än för många andra arbeten. Regeringen föreslår därför att de tidsfrister som gäller för stödet förlängs samt att ett slutdatum för preliminär bidragsansökan införs. Den utökade tidsfristen föreslås även gälla i fråga om det utökade stöd som lämnas ur den statliga fonden för fukt- och mögelskador. Utskottet har inga erinringar mot dessa förslag.

Bostadsutskottet tillstyrker således att en omfördelning genomförs av upp till 800 miljoner kronor av de medel som beräknats till bidrag för förbättringar av inomhusmiljön samt att tidsfrister m.m. för detta stöd införs i enlighet med regeringens förslag.

Med anledning av vissa förslag i propositionen och i motioner om den närmare användningen av de omfördelade medlen vill utskottet anföra följande.

Enligt vad som anförs i propositionen skall projekt med uttalad miljöprofil prioriteras vid utnyttjandet av de omfördelade medlen. I Vänsterpartiets partimotion 1995/96:Fi17 yrkande 7 föreslås i motsvarande del att stöd ges till ekologiskt byggande med miljövänliga byggnadsmaterial, försök med slutna avloppssystem och till energieffektivisering i bostäder inom ramen för de 800 miljoner kronor som föreslås omfördelas. Med hänvisning till regeringens förslag att omfördela medel till bostadsförbättringsstödet föreslås i motion 1995/96:Fi62 (s, c) att riksdagen i ett tillkännagivande bör förorda att större kulturmiljöhänsyn tas vid användningen av medlen.

Utskottet vill vad gäller dessa förslag erinra om att riksdagens beslut i december 1994 om ett extra statligt stöd för förbättring av bostäder innebar att stödgivningen begränsades genom en tidsram och inte med en medelsram. Bostadsministern har vid en frågedebatt i riksdagen den 7 november givit uttryck för uppfattningen att de inkomna bidragsansökningarna kommer att tillgodoses. Något prioriteringsbehov föreligger vid denna uppfattning inte vad gäller bostadsförbättringsbidraget mellan ansökningar som uppfyller de föreskrivna bidragsvillkoren. Utskottet vill vidare erinra om att som en av förutsättningarna för bostadsförbättringsbidraget gäller att projekten skall vara påbörjade före den 1 oktober 1995. Någon möjlig-

het att nu införa nya bidragsvillkor för bostadsförbättringsstödet föreligger således inte.

1995/96:BoU3y

Enligt uppgifter från Boverket hade i mitten av november inkommit ansökningar om bostadsförbättringsbidrag till ett uppskattat belopp om närmare 3 miljarder kronor. Även om det i dagsläget inte går att bedöma det exakta utfallet i vad avser anslagsbelastningen för denna bidragsform kan det konstateras att de omfördelade medlen från bidraget för förbättringar av inomhusmiljön till övervägande del sannolikt kommer att behöva användas för bostadsförbättringsbidraget. I mån av tillgängliga medel bör emellertid som regeringen föreslår också investeringsbidraget för nyproduktion kunna omfattas av medelsomfördelningen. Även vad gäller detta bidrag torde emellertid de praktiska möjligheterna att i efterhand införa ytterligare urvalskriterier för stödgivningen vara mycket begränsade. Sista dag för ansökan om bidrag var den 1 oktober 1995. Uppgifter om projektens miljöprofil m.m. finns normalt inte redovisade i de ansökningar som för närvarande är föremål för länsstyrelsernas beredning.

Mot den redovisade bakgrunden anser bostadsutskottet att ett beslut om omfördelning av medel för förbättring av inomhusmiljön inte bör innebära att nya kriterier för prioritering mellan olika projekt införs. Motionerna 1995/96:Fi17 (v) yrkande 7 såvitt nu är i fråga samt 1995/96:Fi62 (s, c) avstyrks således på denna grund. Bostadsutskottet vill dock understryka att utskottet i sakfrågan givetvis inte har något att erinra mot motionärernas önskemål om att byggnadsprojekt skall utföras med varsamhet och med användning av miljövänliga byggnadsmaterial m.m. Utskottet har vid ett flertal tillfällen givit uttryck för motsvarande uppfattning och får sannolikt skäl att återkomma i dessa frågor vid annat tillfälle.

Vad gäller förslagen i propositionen såvitt dessa behandlas i detta yttrande innebär utskottets ställningstagande sammanfattningsvis att riksdagen bör godkänna vad regeringen förordat utom vad gäller förslaget att projekt med uttalad miljöprofil skall prioriteras i samband med omfördelningen av medel. I syfte att undvika oklarhet om gällande regler för de aktuella stöden bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad bostadsutskottet ovan anført om användningen av de medel som är en förutsättning för stödet.

Övriga frågor

I Moderata samlingspartiets partimotion 1995/96:Fi15 yrkande 25 föreslås att riksdagen hos regeringen skall begära en utredning om avdrag eller skattereduktion för reparationer och underhåll av bostäder. Motionärerna hänvisar bl.a. till att nivån på inkomstbeskattningen hindrar hushållen från att anlita hjälp för reparationer och underhåll i den egna bostaden. För att stimulera den privata tjänstesektorn som vänder sig till hushållen förordas att ett inkomstskatteavdrag införs för denna typ av åtgärder, eventuellt i kombination med sänkt eller slopad moms.

Under de senaste åren har ett relativt omfattande stöd till reparation och

underhåll av bostäder utgått i olika former. Som framgått ovan har exempelvis möjligheten att erhålla bidrag för bostadsförbättringsåtgärder utnyttjats i betydande omfattning under år 1995. Bidraget har utgått såväl till egnahem, dvs. enskilda hushåll, som till bostadsrättsföreningar och bostadsföretag. Frågan om hur statens stöd till bl.a. underhåll och reparationer av bostäder bör utformas i fortsättningen ingår i det utredningsuppdrag som givits åt den bostadspolitiska utredningen. Utredningsarbetet skall enligt direktiven vara avslutat senast vid utgången av september 1996. Resultatet av utredningens överväganden och den fortsatta beredningen av dem bör avvaktas. Med hänvisning till det anförda avstyrker bostadsutskottet motion 1995/96:Fi15 (m) yrkande 25.

I partimotion 1995/96:Fi15 (m) tas även upp frågan om nivån på fastighetsskatten för bostäder. Enligt vad som föreslås i motionens yrkande 16 bör riksdagen besluta att sänka fastighetsskatten till 1,5 % för år 1996. Motionärerna anför även att fastighetsskatten på flerfamiljshus och småhus på sikt bör slopas.

Bakgrunden till förslaget är i korthet följande. År 1993 (prop. 1993/94:8, bet. BoU3) beslutade riksdagen om vissa höjningar under år 1994–1996 av de s.k. garanterade räntenivåerna i det statliga systemet för räntesubventioner vid ny- och ombyggnad av bostadshus. År 1994 (prop. 1994/95:25, yttr. BoU1y, bet. FiU1) beslutade riksdagen att höjningarna inte skulle genomföras i vad avser åren 1995 och 1996. Den besparing som därmed uteblev beslutades i stället inhämtas genom en höjning av fastighetsskatten från 1,5 % till 1,7 % av taxeringsvärdet fr.o.m. beskattningsåret 1996.

Beslutet att höja nivån på fastighetsskatten fattades således i syfte att ge utrymme för ekonomiska lättnader för vissa delar av bostadsbeståndet. Denna omfördelning inom bostadsbeståndet var nödvändig för att mildra de omfattande ekonomiska påfrestningar som drabbat framför allt de årgångar som producerades kring år 1990. Uteblivna åtgärder skulle ytterligare ha förvärrat situationen för dessa bostäder och sannolikt medfört ett ökande antal obeståndsfall. Sett ur bostadspolitisk synvinkel var således en höjd fastighetsskatt att föredra framför ett genomförande av höjningen av räntenivån. Bostadsutskottet vidhåller denna uppfattning och förordar således att motion Fi15 (m) yrkande 16 avstyrks.

Stockholm den 24 november 1995

På bostadsutskottets vägnar

Knut Billing

I beslutet har deltagit: Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Rune Evensson (s), Bengt-Ola Rytter (s), Sten Andersson (m), Marianne Carlström (s), Lars Stjernkvist (s), Stig Grauers (m), Erling Bager (fp), Lena Larsson (s), Owe Hellberg (v), Lilian Virgin (s), Per Lager (mp), Ulf Björklund (kds), Carina Moberg (s), Ulla Löfgren (m) och Mikael Odenberg (m).

Avvikande meningar

1. Utredning om skatteavdrag för reparation och underhåll

Knut Billing, Sten Andersson, Ulla Löfgren och Mikael Odenberg (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Övriga frågor börjar med "Under de" och slutar med "yrkande 25" bort ha följande lydelse:

Som anförs i Moderata samlingspartiets partimotion Fi15 finns det inslag i skattesystemet som motverkar förvärvsarbete och hindrar en sund utveckling av den privata tjänstesektorn. Nuvarande inkomstskatteregler med en hög beskattning av arbete får således till följd att enskilda hushåll inte kan efterfråga hjälp med reparation och underhåll av den egna bostaden i tillräcklig omfattning. Skattereglerna har också fått till följd att en stor del av tjänsterna inom byggsektorn sannolikt utförs som "svart arbete".

Bostadsutskottet instämmer i vad i motionen anförts om behovet att genomföra förändringar av skattesystemet i syfte att underlätta en expansion av den del av tjänstesektorn som vänder sig mot de enskilda hushållen. Avdrag på inkomstskatten eller skattereduktion bör övervägas vad gäller kostnaderna för bl.a. reparation och underhåll av egna bostäder. Frågan om den närmare utformningen av skattereglerna i detta avseende och de statsfinansiella effekterna bör snarast bli föremål för utredning. Regeringen bör därefter återkomma till riksdagen med förslag i frågan.

Vad utskottet ovan anförts bör riksdagen med anledning av motion Fi15 (m) yrkande 25 som sin mening ge regeringen till känna.

2. Fastighetsskatten för bostäder

Knut Billing, Sten Andersson, Ulla Löfgren och Mikael Odenberg (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Övriga frågor börjar med "Bakgrunden till" och slutar med "yrkande 16 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Fastighetsskatten är liksom förmögenhetsskatten en extra skatt på vissa tillgångar. Denna typ av extra beskattning snedvrider förutsättningarna för investeringar och får dessutom oönskade konsekvenser inom olika samhällsområden. Fastighetsskatten på bostäder har sannolikt medverkat till de omfattande problem som under de senaste åren uppstått på bostadsmarknaden. Dessa problem har lett fram till en rad obeståndssituationer och till att rörligheten på marknaden motverkats. Den nu aktuella höjningen av fastighetsskatten skulle ytterligare försvåra en återgång till en mer normal bostadsmarknad.

Bostadsutskottet anser mot denna bakgrund att riksdagen bör tillstyrka förslaget i Moderata samlingspartiets partimotion Fi15 yrkande 16 om att fastighetsskatten för 1996 bör ligga kvar på den nu gällande nivån, dvs. 1,5 % av taxeringsvärdet. Som motionärerna anför bör dock en strävan vara att på sikt helt avskaffa fastighetsskatten på bostäder.

3. Fastighetsskatten för bostäder

Erling Bager (fp) och Ulf Björklund (kds) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Övriga frågor börjar med "Bakgrunden till" och slutar med "yrkande 16 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Under hösten har en rad larmrapporter kommit om konsekvenserna av de nya regler som från årsskiftet gäller för fastighetsskatten. Många småhusägare är oroliga för att boendekostnaderna kommer öka så mycket att de tvingas sälja sina hus. Särskilt orimlig ter sig den nya skattenivån för vissa områden som är attraktiva för fritidsboende. Detta gäller speciellt för våra skärgårdsområden på öst- och västkusten. Även i övriga delar av landet kan emellertid fastighetsskatten medföra att inkomstsvaga hushåll får en boendekostnad som de i längden inte klarar av.

Bostadsutskottet anser att dessa förhållanden talar för att beslutet om en fastighetsskattehöjning från år 1996 bör ändras. Det bör ankomma på finansutskottet att utforma ett förslag till riksdagen med innebörden att

fastighetsskatten under år 1996 skall ligga kvar på nivån 1,5 % av taxeringsvärdet. Riksdagen bör därutöver i ett tillkännagivande till regeringen begära att en utredning tillsätts med uppgift att snarast utforma regler som innebär att fastighetsskatten inte får orimliga konsekvenser i speciellt utsatta områden.

1995/96:BoU3y

Särskilda yttranden

1. Användning av medel för förbättring av inomhusmiljön

Knut Billing, Sten Andersson, Ulla Löfgren och Mikael Odenberg (alla m) anför:

I ett särskilt yttrande (m) till det av bostadsutskottet och riksdagen nyligen behandlade betänkandet 1995/96:BoU2 om ökade medel för vissa bostadsförbättringsåtgärder anfördes följande:

Moderata samlingspartiet motsatte sig införandet av de stödformer som regeringen nu föreslår att medel skall omfördelas mellan. Denna typ av tillfälliga stöd riskerar endast att störa byggmarknaden och förhindra en anpassning till långsiktigt hållbara ekonomiska förutsättningar för fastighetsförvaltning. För att ge fastighetsägarna möjlighet att fullt ut ta ansvar för sina byggnader krävs fasta spelregler, bl.a. sådana skatteregler som medger att medel avsätts för periodiskt underhåll. Det finns därför skäl att diskutera utformningen av permanenta skatteregler som ger möjlighet att fondera medel för underhåll eller erhålla skatteavdrag.

Anledningen till att vi inte nu motsätter oss att ytterligare medel genom omfördelning tillförs det extra statliga bostadsförbättringsstödet är att de löften om stöd som givits självklart måste uppfyllas. De fastighetsägare som redan påbörjat bostadsförbättringsåtgärder efter det att man från statliga myndigheter fått information om stödvillkoren måste givetvis kunna räkna med att det utlovade stödet också utbetalas.

Vad i detta särskilda yttrande anfördes äger relevans också för den fråga som nu behandlas av bostadsutskottet. Att vår ursprungliga bedömning var korrekt verifieras dessutom av de uppgifter utskottet lämnar i detta yttrande.

2. Användningen av medel för förbättring av inomhusmiljön

Owe Hellberg (v) anför:

Som anføres i Vänsterpartiets partimotion Fi17 hade det varit verkningsfullare, inte minst ur ett sysselsättningspolitiskt perspektiv, om de ”extra medel” som tillställts bostadssektorn hade inriktats på miljöförbättrande åtgärder och på ROT-åtgärder. Vänsterpartiet gav i en reservation i våras uttryck för denna uppfattning när riksdagen (bet. 1994/95:BoU21) behand-

lade frågan om ett investeringsbidrag för bostäder samt ett program för miljöinvesteringar.

1995/96:BoU3y

Riktigheten i vad som i denna reservation liksom i den nu behandlade partimotionen Fi17 (v) förordats om lämplig inriktning av det tillfälliga stödet inom bostadssektorn har dessutom bekräftats av stödverksamhetens utveckling under hösten. Om insatserna från början hade koncentrerats till åtgärder avseende ROT-insatser och miljösatser hade förutsättningarna att utforma ett enkelt regelsystem varit betydligt bättre. Den senaste tidens bollande med medel mellan olika delramar hade kunnat undvikas. Användningen av de medel som avsatts för stöd till nyproduktion tyder dessutom på att huvuddelen av bidragen gått till projekt som skulle genomförts även utan stöd.

Vad gäller det förslag som lagts fram i partimotionen Fi17 (v) om att i samband med den aktuella omfördelningen av medel prioritera bl.a. ekologiskt byggande och energieffektiviseringar i byggnader vill jag göra följande klarläggande. Vi utgick vid utformningen av detta förslag från att en sådan prioritering är tekniskt möjlig att genomföra eftersom ett motsvarande förslag om prioritering återfinns i propositionen. Utskottsbehandlingen har emellertid visat att det inte nu är möjligt att införa nya villkor för de aktuella stöden. Jag har av detta skäl avstått från att avge en avvikande mening i frågan. Att inte ens regeringen har klart för sig hur den praktiska hanteringen av stöden genomförs kan emellertid tas som ett ytterligare bevis på hur oklar och komplicerad administrationen av stödformerna är.